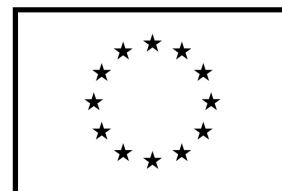

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Marianna Terpitková

Využitie metódy Storytelling na 1. stupni ZŠ

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov

2012

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Marianna Terpitková

Kontakt na autora: CZŠ sv. Egídia, Jiráskova 5, 085 01 Bardejov
egidiusbj@centrum.sk

Názov OPS/OSO: Využitie metódy Storytelling na 1. stupni ZŠ

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2012

Odborné stanovisko vypracoval: PaedDr. Alena Kuchárová

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov. Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

storytelling, metóda, príbeh, rozprávka, rozprávanie, dieťa

Anotácia

Cieľom práce je ponúknuť praktické návody na využitie metódy Storytelling (Metóda rozprávania príbehu) vo vyučovaní anglického jazyka na prvom stupni ZŠ. Základom metódy Storytelling je rešpektovanie prirodzeného vývoja dieťaťa vo vzťahu k učeniu sa cudzieho jazyka s cieľom, aby mu bol nový jazyk ponúknutý v čo najväčšej miere formou, ktorá u neho vyvolá pozitívne reakcie. Práca obsahuje metodický materiál vychádzajúci z vlastnej pedagogickej praxe a zároveň približuje metódu Storytelling ako jednu z alternatívnych metód, ktorá eliminuje stres a umožňuje, aby si dieťa osvojilo cudzí jazyk hrovou formou.

OBSAH

Úvod	
1 STORYTELLING.....	5
1.1 Metóda rozprávania príbehu.....	5
1.2 Príbeh a jeho prínos pre vyučovanie cudzieho jazyka.....	5
1.3 Vývin jazykových schopností na 1. stupni ZŠ.....	6
2 METODIKA PRÁCE S PRÍBEHOM.....	8
2.1 Výber príbehu.....	8
2.2 Postupnosť krokov pri práci s príbehom.....	8
2.3 Druhy aktivít pri práci s príbehom.....	9
3 METÓDA TPRS.....	10
3.1 Základné inštrukcie pre aktivity metódou TPR.....	10
4 NÁMETY VYUČOVACÍCH HODÍN.....	14
4.1 Téma č. 1: The pumpkin.....	14
4.2 Téma č. 2: Are you my mother?.....	16
4.3 Téma č. 3: The very hungry caterpillar.....	18
4.4 Téma č. 4: The green magic tree.....	21
Záver.....	25
Zoznam bibliografických zdrojov.....	26

ÚVOD

„Realitu poznávame prostredníctvom príbehov, žijeme vo svete príbehov, každý náš deň sa skladá z jednotlivých príbehov, ktoré sa skladajú vo väčšie... Deti potrebujú rozprávky, aby verili tomu, že dobro zvíťazí, musia dôverovať budúcnosti, aby vstúpili do života.“ (Černoušek, 1990)

V súčasnosti sa kladie veľký dôraz na vyučovanie cudzích jazykov s cieľom aby boli do vyučovania zaradené také metódy a formy práce, ktoré budú motivujúce pre žiaka, pomôžu mu v procese učenia sa a zároveň v ňom vybudujú pozitívny vzťah k predmetu výuky.

V tejto práci chcem bližšie priblížiť metódu Storytelling, čo v preklade znamená metóda rozprávania príbehu. Zaradením tejto metódy do vyučovania anglického jazyka na prvom stupni základnej školy je žiakom umožnené osvojiť si cudzí jazyk hravou formou a zároveň budovať kladný vzťah k vyučovaniu anglického jazyka. Prostredníctvom tejto metódy sa žiaci učia cudzí jazyk podobným spôsobom, ako sa učili svoj rodný – materinský jazyk. Úlohou učiteľa je rešpektovať dieťa, jeho vývoj, nenútiť ho k rozprávaniu a ani ho často neupozorňovať a neopravovať.

Rozprávky a príbehy ponúkajú priestor pre zážitok, poskytujú možnosť pohybovať sa, dotýkať sa predmetov, pracovať s postavami z príbehu, umožňujú stať sa jednou z postáv a tak aj súčasťou samotného príbehu. Atmosféra vyučovacej hodiny sa takýmto spôsobom stáva príjemná pre učiteľa a žiaka a zároveň dochádza k eliminácii stretu.

Dôvodom pre voľbu témy tejto práce bol fakt, že túto metódu považujem za jednu z alternatívnych metód, ktorá svojou podstatou rešpektuje psychický vývoj žiaka, dáva priestor k prežívaniu deja, rozvíja jeho tvorivosť a fantáziu, umožňuje mu na základe asociácií s obrázkom, či pohybom osvojiť si novú slovnú zásobu. Myslím si, že vzhľadom na tieto fakty, je vhodné zakomponovať metódu Storytelling do vyučovania cudzieho jazyka na prvom stupni základnej školy v čo najväčšej možnej miere.

Cieľom tejto práce je objasniť pojem Storytelling a priblížiť metodické postupy, ktoré je potrebné dodržiavať, ak sa pedagóg rozhodne pracovať s touto metódou.

Práca je rozdelená do štyroch kapitol. Prvá kapitola vymedzuje pojem Storytelling a dôvody, prečo je vhodné používať túto metódu na primárnom stupni vzdelávania. Druhá kapitola objasňuje metodiku práce s príbehom. Zameriava sa na aktivity, ktoré je vhodné zaradiť pred príbehom, počas rozprávania príbehu a po ňom. Tretia kapitola opisuje metódu TPRS (Total physical response Storytelling), ktorej základom sú inštrukcie učiteľa, na ktoré reaguje žiak pohybom. Štvrtá kapitola prakticky rozpracováva štyri príbehy, ktoré je možné zakomponovať do jednotlivých ročníkov prvého stupňa ZŠ a zároveň približuje aktivity, ktoré je možné využiť v jednotlivých fázach práce s príbehom.

1 STORYTELLING

„Storytelling (rozprávanie príbehu) je jedným z najstarších (ak nie najstarší) spôsob komunikácie myšlienok a predstáv. Je to lingvistická aktivita, ktorá je tiež vzdelávacou, pretože umožňuje, aby jednotlivci mohli vzájomne zdieľať svoje osobné porozumenie s inými a tvoriť tak transakcie. Bez tejto interaktívnej naratívnej skúsenosti by ľudia nemohli vyjadrovať svoje vedomosti ani myšlienky.“ (Mařková, 2010)

Storytelling predstavuje interaktívnu formu odovzdania príbehu, pričom interakcia prebieha väčšinou živo, prostredníctvom verbálneho prenosu medzi rozprávačom a divákom. Storytelling vychádza z istého jazykového umenia, je založený na schopnosti využívania hlasu, pohybu a gestikulácie, ktorých cieľom je zobrazenie prvkov, obrazov a predstáv, ktoré vychádzajú z príbehu. Hlavnými prvky storytellingu sú postavy, dej a myšlienka, ktorá z príbehu vychádza. Storytelling nie možný bez rozprávača a publika. V edukačnom procese sa publikom stávajú žiaci.

1.1 Metóda rozprávania príbehu

„Situácie najviac zrozumiteľné deťom sú také, ktoré sú blízke ich svetu. Sú to udalosti ich života úzko súvisiace s tým, čo sa deti v škole učia, napríklad na iných predmetoch. Spôsob, akým im tieto situácie môžeme približovať, nám najlepšie ponúkajú príbehy a rozprávky. Sú pre deti v podstate prirodzenou encyklopédiou života a sveta. Prostredníctvom nich sa deti dozvedajú nielen o svete ako takom, ale aj o človeku, spôsoboch jeho správania, pričom majú možnosť vnímať pozitívne vzory.“ (Straková, 2010)

Príbeh je aktivita, ktorá je zameraná predovšetkým na počúvanie. Na prvom stupni ZŠ sa spája s tichou periódou (silent period), ktorej hlavným cieľom je, aby bolo dieťa v kontakte s cudzím jazykom, pričom sa nekladie dôraz na rozprávanie, ale na porozumenie. Príbeh, alebo rozprávka sa tak stáva výborným nástrojom, ktorý prezentuje situácie, prostredníctvom ktorých dieťa dokáže na základe súvislostí porozumieť kontextu a slovnej zásobe.

„Príbehy tvoria jadro osobnosti. Príbehy nám pomáhajú z ťažkostí, dodávajú nám odvalu vytrvať do konca, ktorý sa nám zdá byť vzdialený.“ (Dwivedi, 1997)

Zakomponovaním príbehu do vyučovacieho procesu sa stávajú hodiny anglického jazyka zábavné, pútavé a zapamätateľnejšie pre žiakov. Z tohto dôvodu sa táto metóda začala využívať predovšetkým u detí na elementárnom stupni, u ktorých rastie potreba aktivít, ktoré umožňujú striedanie činností a väčšiu mieru zainteresovanosti.

1.2 Príbeh a jeho prínos pre vyučovanie cudzieho jazyka

Príbehy sú neoddeliteľnou súčasťou detstva. Deti ich dokážu počúvať aj niekoľkokrát a nikdy sa im nezdať nudné, stále si v nich nájdu niečo, čo je pre nich nové a fascinujúce, čo rozvíja ich predstavivosť a fantáziu. Tá sa najvýznamnejšie dokáže uplatniť v rozprávke, ktorá umožňuje precítiť víťazstvo dobra nad zlom, vcítiť sa do prežívania postáv, bojovať za spravodlivosť. Príbehy a rozprávky sú ideálnym začiatkom pre vyučovanie cudzieho jazyka. Jazyk sa prostredníctvom nich prezentuje v kontexte, ktorý je pre dieťa veľmi blízky a prít'azlivý. Tento proces môžeme prirovnať k procesu učenia sa materinského jazyka. Prostredníctvom príbehov a rozprávok si deti podvedome osvojujú slovnú zásobu ich prvotného jazyka.

Dôvody, prečo používať príbehy vo vyučovaní cudzieho jazyka:

- Príbehy svojím motivačným faktorom vytvárajú pozitívny vzťah k cudziemu jazyku, kultúre a k učeniu. Dieťa sa na hodinu teší, lebo vie, že bude pre neho zaujímavá. Ďalším,

nie menej dôležitým faktorom je to, že rozprávanie príbehu prispieva k eliminácii stresu u detí a umožňuje im, aby boli maximálne vystavené u cudziemu jazyku a kontaktu s ním.

- Príbehy rozvíjajú predstavivosť a vlastné tvorivé sny detí. Prostredníctvom nich sa stáva vyučovanie zážitkovým učením. Dieťa sa dokáže stotožniť s postavami (ľuďmi, zvieratami, či vecami). Svoje predstavy týkajúce sa deja dokáže vyjadriť ilustráciou, pohybom, alebo jednoduchou verbalizáciou a takýmto spôsobom prežíva zážitok z jazyka. Učiteľ by mal preto využiť fakt, že pracuje so zvedavosťou a fantáziou dieťaťa a na základe tohto faktu by mal vytvárať vhodné učebné situácie.
- Príbehy spájajú detskú fantáziu a predstavivosť s reálnym svetom a tak sa stávajú pre dieťa dôležitým spojovacím článkom k uvedomeniu si zmyslu každodenného života a učenia sa na základe vlastnej skúsenosti..
- Pri počúvaní príbehu v triede majú deti možnosť zažiť reakcie triedy na príbeh - smiech, smútok, radosť, očakávanie, čo im napomáha k emocionálnemu a spoločenskému rozvoju. Zároveň sa učia pracovať v skupinách, vzájomnej komunikácii, hľadajú riešenia, hoci s nimi nemusia všetci súhlasiť.
- Ako som už spomenula, dieťa dokáže počúvať príbeh, či rozprávku veľa krát a vôbec mu to neprekáža. Toto niekoľkonásobné počúvanie mu umožňuje osvojiť si jazykové javy, alebo utvrdiť tie, ktoré už pozná. Je dôležité, aby sa isté jazykové štruktúry a slovná zásoba v príbehu opakovali. Výsledkom takto spracovaného príbehu je fakt, že dochádza k rýchlejšej zapamätateľnosti zo strany dieťaťa. Zároveň sa u neho rozvíja schopnosť predvídať, čo bude v príbehu nasledovať. Opakovanie povzbudzuje dieťa, aby sa verbálne zapojilo do príbehu. Na základe kontextu dochádza k rozvoju zručnosti predpovedania významu jednotlivých slov.
- Prostredníctvom počúvania príbehu sa dieťa oboznamuje s rytmom, slovným prízvukom a intonáciou daného jazyka
- Jazyk v príbehu je predstavovaný v kontexte, ktorý je pre dieťa známy a zapamätateľný. Jeho počúvaním sa vytvára priestor na uvedenie novej slovnej zásoby a vetných štruktúr, ktoré obohacujú myslenie a vlastnú produkciu.
- Príbeh predstavuje cestu, prostredníctvom ktorej sa dieťa dostane do kontaktu s literatúrou, bude si k nej buduje kladný vzťah. Zároveň spoznáva cudzie kultúry a zvyky.
- Vytvára sa istá väzba, alebo puto medzi rozprávačom (učiteľom) a poslucháčom (žiakom).
- Príbehy rozvíjajú stratégie učenia, ako sú – počúvanie za účelom hľadania hlavnej myšlienky, predpovedanie, hádanie významu, vyjadrenie hypotézy. Dieťa však dokáže odhadnúť len situáciu, ktorá je pre neho dostatočne zrozumiteľná. Je teda stále potrebné podporovať ju gestikuláciou, mimikou a obrazovým materiálom.
- Pomocou metódy Storytelling sa rozvíja zručnosť počúvania príbehu, ktorá úzko súvisí s koncentráciou. Snahou učiteľa by malo byť udržanie koncentrácie detí prostredníctvom:
 - vizuálnych prostriedkov (obrázky, ilustrácie, marionety, maňušky, kostýmy)
 - predošlých vedomostí a skúseností
 - všeobecných vedomostí (Mařková, 2010)

1.3 Vývin jazykových schopností na 1. stupni ZŠ

Podľa Strakovej (2010) je veľmi dôležité rešpektovať princíp prirodzeného vývoja jazyka, ktorý sa má odrážať aj pri práci s príbehom na prvom stupni ZŠ. V jednotlivých ročníkoch sa mení a postupne sa rozvíja jazyková úroveň žiakov. Toto obdobie rozvoja sa rozdeľuje do niekoľkých období.

Tiché obdobie (Silent period)

Počas tohto obdobia dieťa potrebuje vnímať jazyk, veľa počúvať. Toto obdobie môžeme pripodobniť obdobiu osvojovania si rodného jazyka. Dieťa sa učí podvedome, pripisuje

slovám význam, alebo dekoduje význam slov. Vo fáze osvojovania si rodného jazyka je deťom poskytnutý taký dlhý čas, aký samé potrebujú. Podobne aj v škole, snahou každého učiteľa by malo byť zavádzať do vyučovacieho procesu také aktivity, ktoré rešpektujú toto tiché obdobie a nenútiť dieťa do okamžitých reakcií. Niektoré deti sa dokážu zapájať do hodiny hneď, iné nie. Podstatou tohto obdobia je rešpektovanie detí. Ak dieťa nie je dostatočne pripravené, ak samo nechce reagovať, nenútime ho a nevytvárame situácie, ktoré by mohli viesť k negatívnemu postojú k cudziemu jazyku.

Reproduktívne obdobie (obdobie komunikácie)

Po tomto adaptačnom období nastáva obdobie komunikácie, ktoré sa začína komunikovaním na slovnej úrovni (jedno, dve slová) a po ňom prichádza obdobie komunikovania na vetnej úrovni (viac, alebo menej rozvinuté vety)

Na prvom stupni ZŠ sa stretávame aj s **reproduktívno – produktívnou** fázou, ale iba zriedka dochádza k samotnej **produkcii jazyka**. Deti v tomto období dokážu odhadnúť kontext, opakovať jazykové štruktúry na základe vzoru, ale na to, aby jazyk začali samostatne produkovať, alebo používať potrebujú oveľa väčší priestor kontaktu s cudzím jazykom.

Používanie príbehov predstavuje cestu plynulého prechodu z tichej obdobia, cez reproduktívne do reproduktívno – produktívneho obdobia.

2. METODIKA PRÁCE S PRÍBEHOM

Spôsoby používania príbehu na hodine anglického jazyka môžu byť rôzne. Môžeme si vymyslieť príbeh, alebo rozprávku do ktorej zakomponujeme osvojenú slovnú zásobu, alebo osvojené jazykové štruktúry, či použiť príbeh, ktorý je nad rámec učebnice, alebo využiť klasickú rozprávku, ktorej kontext je už deťom známy.

2. 1 Výber príbehu

Príbeh, ktorý učiteľ vyberie by mal byť pre deti pútavý, mal by ich zaujať. Môže to byť autentický príbeh, prostredníctvom ktorého sa žiaci dostávajú do kontaktu s reálnym, skutočným jazykom, alebo to môžu byť klasické rozprávky, ktoré deti poznajú aj vo svojom materinskom jazyku, či rýmovačky. Ak učiteľ nemá k dispozícii daný príbeh, môže si ho sám vytvoriť napríklad na základe obrázka z učebnice.

Pri výbere príbehu musí brať učiteľ do úvahy vek detí, jazykovú úroveň, atraktívnosť a zaujímavosť príbehu, jeho náročnosť. Musí si všímať, či sa daná slovná zásoba, alebo jazykové štruktúry opakujú v dostatočnej miere, či vzbudí pozornosť u detí, či bude rozvíjať ich fantáziu. Dôležité sú aj ilustrácie súvisiace s príbehom. Učiteľ musí zhodnotiť, či budú dostatočne zaujímavé pre žiakov. Okrem ilustrácií môže učiteľ využiť bábky, ktorých sa môžu deti dotknúť a ku ktorým si môžu vytvárať isté citové väzby. Príbeh by nemal byť príliš dlhý, aby sa nestal pre žiakov nudným. Mal by byť volený tak, aby si ho žiaci po jeho osvojení mohli zahrať v rolách – dramatizácia príbehu.

Ak je príbeh vhodne vybraný, využívame pri práci s ním metódu CLIL, pomocou ktorej zakomponujeme (zaintegrujeme) do vyučovania anglického jazyka aj iné predmety napr. :

- Matematika – vyjadrenie času, číslovky, počet, množstvo, porovnávanie, postupnosť, meranie, matematické operácie
- Prírodoveda – počasie, zvieratá, rastliny, rast plodín, ovocie, zelenina, ročné obdobia, svet okolo nás
- Dejepis – časová os, minulosť, plynutie času
- Geografia – podnebie, mapa, iné štáty, národnosti, kultúra
- Výtvarná výchova – kreslenie, maľovanie, obrazové materiály, ilustrácie
- Pracovná výchova - strihanie, lepenie, výroba masiek, výroba bábok
- Hudobná výchova - piesne, hudobné nástroje, riekanky,
- Dramatická výchova – hra rolí, dramatizácia príbehu
- Informatická výchova – práca s počítačom, internetom, interaktívnou tabuľou

Podľa Strakovej () pri príprave textu príbehu je dôležité uvedomiť si a následne do neho zakomponovať :

- základnú slovnú zásobu
- princíp opakovania
- princíp aktivizácie žiakov – ich zapojenie do dramatizácie

2. 2 Postupnosť krokov pri práci s príbehom

Pri práci s príbehom vychádzame z faktu, že žiaci sú zvyknutí počúvať príbehy v ich rodnom jazyku. Vyučovaciu hodinu metódou strorytelling si musí učiteľ naplánovať a pripraviť sa na ňu.

- Ako prvý bod uvádzam určenie si cieľa, predovšetkým lingvistického. Učiteľ si musí stanoviť, ktorú slovnú zásobu pokladá za hlavnú a ktorá je len sekundárna.

- Oboznámenie sa žiakov s kontextom príbehu, s hlavnými postavami. Oboznámenie sa s novou slovnou zásobou a frázami. Zároveň deťom priblížim situáciu, v ktorej sa príbeh odohráva – hra, nakupovanie, škola.....
- Ak je to potrebné, používam pri vyvedení novej slovnej zásoby slovenský jazyk.
- Ak je však dostatočná vizualizácia – bábky, kresba na tabuľu, ilustrácie, reálne predmety, kostými, knihy, nie je vždy potrebné zapojiť rodný jazyk. Deti dokážu pochopiť význam slov a fráz na základe súvislostí. Niektoré bábky, ilustrácie si môžu vyrobiť samé buď doma, alebo na iných vyučovacích hodinách. Takto môžeme zapracovať do vyučovacieho procesu metódu CLIL.
- Úlohou učiteľa je naplánovať si počet vyučovacích hodín, počas ktorých sa bude príbehu venovať, poradie v akom predstaví slovnú zásobu obsiahnutú v kontexte. Príbeh môže prepracovať tak, aby bol čo najviac zrozumiteľný pre dieťa, to znamená, že môže nahradiť neznáme slová, alebo vetné štruktúry známymi. Taktiež je vhodné zapracovať do príbehu rôzne pesničky a rýmovačky (chants), ktoré napomáhajú k osvojeniu si jazyka.

2. 3 Druhy aktivít pri práci s príbehom

Úlohou učiteľa je zosumarizovať a pripraviť pre žiakov aktivity vhodné pre prácu s príbehom tak, aby v čo najväčšej miere viedli k celkovému pochopeniu kontextu príbehu a zároveň napomohli ku koncentrácii a motivácii žiakov. Tieto aktivity môžeme rozdeliť do troch skupín:

- prípravné aktivity (aktivity vhodné pred samotným čítaním príbehu)
- aktivity počas hovorenia príbehu
- aktivity po práci s príbehom.

Za veľkú podporu učenia sa cudzieho jazyka na prvom stupni pokladám formulaic language (každodenný jazyk). Obsahuje pozdravy, otázky, ktoré sa pravidelne na hodinách opakujú a dieťa si ich podvedome zapamätáva, pripisuje ich danej situácii a následne sám dokáže produkovať danú otázku, či odpoveď na základe skúsenosti. Napr. :

How are you today?

Who is missing?

Can I go to the toilet?

Here you are.

Thank you. atď

Podľa môjho názoru by sa mal stať formulaic language súčasťou každej vyučovacej hodiny cudzieho jazyka, teda aj vyučovacej hodiny pri práci s príbehom. Zároveň by sa mal stať prirodzenou súčasťou každej fázy práce s príbehom, pretože svojím obsahom korešponduje s opakovaním, ktoré je veľmi potrebné pre žiakov mladšieho školského veku.

Fáza pred čítaním príbehu

Prípravné aktivity

Pred samotnou prácou s príbehom je potrebné vytvoriť prípravnú fázu, ktorú by mala tvoriť aspoň jedna vyučovacia hodina, ale môže to byť aj viac vyučovacích hodín, do obsahu ktorých učiteľ zakomponuje prípravné aktivity. Ich cieľom je predstaviť tému, motivovať žiakov k počúvaniu, objasniť základnú slovnú zásobu, základné pojmy a situácie z príbehu. Slovnú zásobu si osvojujú cez rôzne druhy aktivít a cvičení.

Medzi ne zaradzujeme:

- pesničky
- riekanky

- priradzovanie obrázkov k slovám (matching)
- didaktické hry (Čo chýba? Čo sa stratilo? Bingo! Pamäťové hry)
- lexikálne sety (izby v dome, ovocie, zelenina)
- farebné sety (spojiť objekty, ktoré sú zelené, napr. hrach, jablko, uhorka, fazuľa.....)
- gramatické sety (prídavné mená, slovesá, podstatné mená, predložky.....)
- používanie objektov
- kreslenie, vymaľovanie
- používanie opozít
- brainstorming
- ilustrácie
- odpovedanie na otázky (What's this?)
- TPR aktivity – reakcia na inštrukciu pohybom
- dedukcia – žiak dedukuje z názvu príbehu, o čom bude
- používanie básne, rýmovačiek, piesní

Fáza rozprávania príbehu

Aktivity počas hovorenia príbehu

Príbeh môžu deti počúvať z CD nosiča, alebo im ho môže učiteľ prečítať, či prerozprávať sám. V svojej pedagogickej praxi sa snažím žiakom čítať príbeh sama. Za výhody takto podaného príbehu pokladám predovšetkým pauzy, ktoré môžem urobiť, zmenu intonácie, zmenu hlasu, gestikulácie, mimiku tváre. Taktiež obrázky, ktoré zároveň s hovoreným slovom používam, bábky a reálne predmety. Zároveň môžem príbeh prerušiť a zapojiť do jeho kontextu deti, ktoré môžu zaspievať pieseň, či zarecitovať báseň, ktorú si osvojili v prípravnej fáze. Tento spôsob práce s príbehom je viac osobnejší vo vzťahu k žiakom. Je veľmi vhodné, ak má učiteľ k dispozícii veľkú obrázkovú knihu, v ktorej žiaci sledujú postupnosť príbehu a zároveň môžu na základe ďalších obrázkov predvídať, čo sa stane. Obmenou sa môžu stať obrázkové karty, ktoré učiteľ postupne pripína na tabuľu. Každá obrázková karta korešponduje s obsahom danej časti príbehu. Zároveň tieto karty môžu poslúžiť aj ako vhodná didaktická pomôcka v záverečnej časti práce s príbehom. V tejto fáze dbáme aj na celkovú organizáciu triedy, ktorá by mala byť usporiadaná (pripravená) tak, aby každý žiak videl na učiteľovu tvár a na ilustrácie. Celý čas venovaný príbehu by mal byť časom oddychu, preto môžeme zmeniť zasadací poriadok v triede napr. do kruhu, alebo do polkruhu. Dôležitá je zmena atmosféry triedy, ktorú každé dieťa pociťuje. Príbeh by mal učiteľ hovoriť jasne, zreteľne, nie príliš rýchlo, ale ani pomaly. Učiteľ môže ilustrácie okomentovať, alebo to môžu urobiť deti. Do tejto fázy zahrňujeme aktivity tak, aby korešpondovali s typmi študentov.

a) vizuálny typ:

- orientuje sa zrakom – je pre neho vhodná reorganizácia triedy
- potrebuje vidieť učiteľa, obrázky, bábky, rekvizity
- zapamätá si, čo videl, smer akým sa uberal, obrázky, ktoré poukladal

b) auditívny typ:

- učí sa prostredníctvom počúvania - dialógy, zmena hlasu, piesne, riekanky, hudba
- potrebuje rytmizáciu, opakovanie sa

c) kinestetický typ:

- učí sa prostredníctvom pohybu – práca s rukami, pohyb telom, tanec, gestikulácia
- potrebuje premiestňovať predmety, spájať obrázky so slovami, dopĺňať
- vyhovujú mu TPR aktivity, pri ktorých sa zapája do činnosti reč tela (napr. pohybom znázorní nejaké zviera, činnosť, alebo predmet)

Fáza po práci s príbehom

Aktivity po práci s príbehom

Hlavným cieľom týchto aktivít je upevňovanie si jazyka, ktorý si osvojili počas samotného počúvania príbehu. Tieto aktivity by mali viesť k istému výstupu, výsledku. Mali by sa stať zhrnutím a sumarizáciou hodín práce s príbehom, ale zároveň to nemusia byť len aktivity, ktoré by kládli dôraz len na jazykové javy. Tieto aktivity korešpondujú s rozvojom tvorivosti a fantázie, mali by sa stať zdrojom radosti a sebavedomia, pretože prostredníctvom nich deti zistia, že dokážu niečo vyrobiť samé. Aj prostredníctvom týchto aktivít sa u žiakov pestuje kladný vzťah k cudziemu jazyku.

Medzi tieto aktivity môžeme zahrnúť:

- Výroba produktu – napríklad môže to byť výroba bábky, masky, knihy, pozdravy, ilustrácie, kulís
- Hra – na lekára, v obchode, posedenie pri čaji
- Výroba a prezentácia práce – výroba plagátu, spoločný projekt. Táto výroba sa môže uskutočniť individuálne, alebo v skupinách (skupinová práca).
- Dramatizácia príbehu (dlhodobá činnosť), hra rolí (krátkodobá činnosť) – učiteľ by mal brať do úvahy lingvistické znalosti detí, mal by deti motivovať, nemal by ich stresovať častým opravovaním chýb, práve naopak, mal by chápať ich chyby ako nevyhnutnú súčasť procesu učenia sa jazyka.
- Zber informácií – napr. rast rastlín, kolobeh vody v prírode
- Zoradzovanie obrázkov, alebo ilustrácií v poradí, v akom nasledovali v príbehu – táto aktivita predstavuje pre pedagóga spätnú väzbu, na základe ktorej môže zhodnotiť porozumenie dieťaťa
- Pantomíma –hra počas ktorej žiak predvádza gestami postavu, činnosť vyskytujúcu sa v príbehu a ostatní hádajú o akého človeka, zviera, vec, činnosť ide.
- Dopĺňanie slov do textu – tieto aktivity sú vhodné vo vyšších ročníkoch (4. ročník), kedy žiaci dokážu čítať a písať jednoduché slová, slovné spojenia a vety.
- V tejto fáze dbáme na to, aby výsledky práce žiakov boli prezentované, alebo vystavené pred ostatnými spolužiakmi. Každá práca by mala byť podpísaná a umiestnená tak, aby bola dosiahnuteľná detskému pohľadu. Snahou učiteľa by malo byť vystaviť všetky detské práce a nerobiť medzi deťmi rozdiely. Ak žiaci k príbehu aj niečo písali je vhodné umiestniť ilustrácie spolu s písaným textom, prípadne pripojiť k vyrobenej rekvizite jej pomenovanie v anglickom jazyku.

3 METÓDA TPRS

Pod skratkou TPRS (Total Physical Response Storytelling) sa rozumie rozprávanie príbehu. Vychádza z metódy TPR (Total physical response), ktorá je spojená s formou neverbálnej komunikácie, to znamená zapojením mimiky a pohybov tela ako reakciu na príkaz, alebo inštrukciu učiteľa. Na prvom stupni ZŠ sa učiteľ snaží dosiahnuť porozumenie u žiakov prostredníctvom reči tela, pričom žiak nie je nútený rozprávať do chvíle, kým sa sám nerozhodne. Snahou učiteľa je rozprávať príbeh a zapájať doň žiaka, alebo skupinu žiakov. Napríklad učiteľ povie repliku z príbehu : „Chlapec si sadol“ a chlapec, alebo skupina detí, ktorý ho predstavujú si sadnú. Zakladateľom tejto metódy je španielsky učiteľ Blain Ray. Vhodnými aktivitami na použitie tejto metódy sú riekanky, básničky, pesničky, rozprávky, príbehy.

Metóda TPR je v odbornej literatúre zaradená medzi alternatívne, alebo inovačné metódy vyučovania. Alternatívne metódy sa používajú hlavne na rozvoj rečových schopností. Prostredníctvom nich má žiak možnosť byť v kontakte s reálnym svetom a reálnymi situáciami.

Počas úvodných hodín postačuje ak učiteľ používa iba príkazy, ktoré spája s pohybom. Až neskôr môže pri výuke používať rôzne predmety, či obrázky, najlepšie tie, ktoré sú najbližšie (časti tela, školské predmety, potraviny, alebo oblečenie). Tieto predmety umožňujú pohyb. Dieťa ich môže uchopiť, premiestniť, môže sa ich dotýkať. Neskôr sú do vyučovania zakomponované aj témy ako sú domov, obchod a iné.

Vyučovacia hodina musí byť plynulá, príkazy sa musia zadávať rýchle, jeden po druhom. Keďže snahou učiteľa je, aby si žiaci príkazy zapamätali, musia byť zakomponované stále do novej situácie. Učiteľ musí mať príkazy, ktoré chce zadávať, napísané, lebo pri veľkom tempe ich nebude môcť vymýšľať

3.1 Základné inštrukcie pre aktivity metódou TPRS

Na rozdiel od ostatných metód, vyučovanie metódou TPR sa v svojich začiatkoch zameriava predovšetkým na význam a nesústreďuje sa na gramatické štruktúry a tvary slov. Gramatiku sa učia deti podvedome.

- učiteľ zadáva inštrukciu a predvedie ju
- učiteľ zopakuje príkaz znova a predvedie ho spolu s deťmi
- učiteľ zopakuje príkaz po tretíkrát a žiaci vykonajú aktivitu samé
- učiteľ požiada žiaka, aby vyslovil príkaz
- učiteľ požiada jednotlivých žiakov, aby predviedli príkaz
- žiaci si navzájom zadávajú príkazy a vykonávajú ich
- je vhodné začínať každú hodinu s opakovaním aktivít z predchádzajúcej hodiny

Medzi prvotné inštrukcie môžu byť zahrnuté napríklad tieto: *stand up, sit down, hands up*. K inštrukciám môže byť najprv pripojená slovná zásoba z triedy, neskôr predmety v škole, farby, časti tela, zvieratá...

3.2 Štruktúra vyučovacej hodiny podľa TPRS

Hodinu TPRS môžeme rozdeliť do siedmich krokov. Počas prvého kroku je žiakom predstavená nová slovná zásoba (3 – 4 slová). Neodporúča sa viac slov z dôvodu, aby daná slovná zásoba bola dobre zvládnutá. V priebehu druhého kroku si žiaci osvojujú slovnú zásobu pomocou metódy TPR – reči tela, reagujú mimikou, gestami na inštrukcie. Snahou učiteľa je kontrolovať porozumenie. Tretí krok prichádza potom, keď učiteľ zhodnotí, že žiaci rozumejú. V tomto kroku si vyberá žiakov, aby sa stali hercami a zapojili sa do mini –

situácií. Učiteľove rozprávania žiaci transformujú do činnosti. Ich úlohou je zahrať danú situáciu. Cieľom aktivít, ktoré sú deťom predkladané napomáhajú porozumieť jazyk bez toho, aby bol prekladaný do rodného jazyka. V rámci tohto kroku kladie učiteľ žiakom otázky, pričom rešpektuje ich vývoj. Počas štvrtého kroku prerozpráva celý príbeh, ktorý sám zároveň hrá. Tento krok slúži na zopakovanie kľúčových slov a zároveň ho žiaci majú možnosť vnímať ako diváci. Ďalšie dva kroky slúžia na predstavenie nových gramatických prvkov a nie je vhodné ich zakomponovávať do prvých rokov výučby. V poslednom kroku príbeh prerozprávajú žiaci. Tento príbeh môže byť prerozprávajú z ich vlastného pohľadu.

„Rozprávanie príbehu s použitím reči tela – TPRS spája v sebe dávnu tradíciu vyučovacích metód cudzích jazykov, lingvistického výskumu a umenia rozprávania príbehu, aby sa vytvoril inovatívny, účinný a zábavný spôsob učenia sa cudzieho jazyka.“ (Straková, 2010)

4. NÁMETY VYUČOVACÍCH HODÍN

V tejto kapitole sú spracované vyučovacie hodiny, ktoré sú zamerané na využitie metódy Storytelling v praxi. Témou vyučovacích hodín sú rozprávky a príbehy, ktoré sú rozvrhnuté tak, aby korešpondovali s jednotlivými fázami práce s príbehom a aby pomohli žiakovi pochopiť hlavnú myšlienku príbehu a význam jednotlivých slov a fráz.

4. 1 Téma č. 1: The pumpkin

Ročník: prvý

Počet hodín: 2

Nová slovná zásoba: grandma, granddad, dog, cat, mouse, pumpkin

Sekundárna slovná zásoba: garden, house, big, orange, clever

Gramatická zložka: What's this? (otázka) I don't know. (odpoveď)

Story:

Teacher: Once upon a time, there was a nice garden. One day a granddad came into the garden. He saw something big and orange.

Granddad: What's this?

Teacher: He asked and scratched his nose.

Granddad: I don't know!

Teacher: He said a called the grandma.

Grandfather: Grandma, come here! I'm in the garden! Here is something big and orange.

Teacher: The grandma came, scratched her nose and asked.

Grandma: What's this? It's big and orange.

Granddad: I don't know. Let's call the dog. He is clever.

All: The dog come here! We are in the garden! Here is something big and orange.

Teacher : The dog came, scratched his nose and asked.

Dog: What's this? It's big and orange.

Granddad: I don't know.

Grandma: I don't know.

Dog: I don't know. Let's call the cat. She is clever.

All: The cat, come here! We are in the garden! Here is something big and orange.

Teacher: The cat came, scratched her nose and asked.

The cat: What's this?

The granddad: I don't know.

The grandma: I don't know.

The dog: I don't know.

The cat: I don't know. Let's call the mouse. She is clever.

All: Mouse, come here! We are in the garden. Here is something big and orange.

Teacher: But the mouse didn't come.

All: Where is the mouse?

Mouse: I'm here, in the garden, in my house. It's big and orange.

Hello!

All: What's this?

Mouse: This is my house. It's big and orange!

All: What's this?

Mouse: This is a pumpkin. A big, orange pumpkin. This is my house.

Zdroj: Súkromný archív

Vyučovacia hodina č. 1

Prípravné aktivity

Zdroj: Súkromný archív
Coloring pictures

Aktivita 1: TPR - pantomíma slov

Učiteľ povie meno zvieratka a pohybom ho vyjadrí.

Napr. : dog - pantomímou zahrá psa a zároveň pripne obrázok na tabuľu. Následne vyzve žiakov, aby pohybom vyjadrili psa. Podobný postup zopakuje aj pri ostatných zvieratkách – mačka, myš. K týmto slovám pridá obrázky starého otca a starej mamy, ktoré taktiež vyjadrí pohybom. Potom k tomu vyzve žiakov. V nasledujúcom kroku učiteľ striedavo vyslovuje slová a deti ich pohybom vyjadrujú. Ak by niektoré dieťa chcelo, môže ono samé hovoriť slová, ktoré ostatný pohybom znázorňujú.

Aktivita 2: Pumpkin – pieseň

Učiteľ pripne na tabuľu obrázok tekvice, pričom povie: *This is a pumpkin. A big, orange pumpkin.* (To je tekvica. Veľká, oranžová tekvica.) Postupne po jednom pripína obrázky starého otca, starej mamy a zvierat, pričom každá z postáv pri pripnutí povie vetu: *I like pumpkin. Pumpkin yummy, yum* (Mám rád tekvicu, tekvica mňam, mňam).

Následne učiteľ zaspieva deťom krátku pieseň.

I like pumpkin, I like pumpkin, pumpkin yummy, yum.

We like pumpkin, we like pumpkin, pumpkin, yummy, yum.

Počas spevu si žiaci môžu šúchať brucho, čím vyjadrujú, že im tekvica chutí.

Aktivita 3

Učiteľ pripne všetky obrázky na tabuľu. Vyzve žiakov, aby si položili hlavy na lavice. Vymení dva obrázky a vyzve žiakov, aby našli (ukázali, alebo povedali), ktoré dva obrázky sú vymenené.

Aktivita 4 - usporiadanie obrázkov do poradia, lepenie.

Každý žiak dostane pracovný list - obrázok veľkosti A4 na ktorom je oplotená záhrada a obrázky slov, ktoré si osvojil v aktivite 1. Učiteľ povie:

This is a garden. (To je záhrada.)

The granddad is in the garden. (Starý otec je v záhrade.)

The grandma is in the garden. (Stará mama je v záhrade.)

The dog is in the garden. (Pes je v záhrade.)

The cat is in the garden. (Mačka je v záhrade.)

The mouse is in the garden. (Myš je v záhrade.)

The pumpkin is in the garden. (Tekvica je v záhrade.)

Žiaci prilepujú obrázky do záhrady v poradí, v akom ich hovorí učiteľ. V ďalšej časti tejto aktivity povie žiakom, aby vymaľovali dané viera danou farbou. Napr: *Color a mouse. The mouse is grey.*

Fáza rozprávania príbehu

Využitie vizuálnych prostriedkov, bábk (na špajli)

V nasledujúcej časti učiteľ prerozpráva príbeh. Použije pritom plagát záhrady, v ktorej strede je tekvica. Tento plagát pripne na tabuľu. Zároveň s príbehom postupne predstavuje jednotlivé postavy deja. Na konci príbehu si všetci spolu zaspievajú pieseň *I like pumpkin*.

Aktivita 1: *Circle the pumpkin from the story.* Úlohou detí je zo štyroch tekvic zakrúžkovať tú, ktorá bola v príbehu. (veľká, oranžová)

Aktivita 2: *Circle the house from the story.*

Úlohou detí je zakrúžkovať tekvicu, ktorá je domom pre jej obyvateľa, ktorým je myš. Žiak zakrúžkuje tekvicu, v ktorej je myš. Ak zakrúžkuje napr. tekvicu v ktorej je pes, úlohu urobil nesprávne.

Nasleduje druhé čítanie príbehu.

Vyučovacia hodina č. 2

Aktivity po čítaní príbehu

Aktivita 1: Výroba postáv z príbehu, výroba tekvice.

Žiak si vyberie jednu postavu z príbehu, ktorú podľa návrhu vystihne, vymaľuje a prilepí na špajlu. Učiteľ inštruuje žiakov: *Choose one character!*

Cut it!

Color it!

Stick the hole!

Color the pumpkin!

Aktivita 2: Dramatizácia príbehu

Učiteľ vyberie žiakov, ktorých rozdelí do rolí. Učiteľ sa stáva rozprávačom a žiaci hrajú príbeh s postavičkami, ktoré si samé vyrobili. Najprv celý príbeh prerozpráva učiteľ a žiak, ktorý predstavuje danú postavu dvihne bábku vo chvíli, keď počuje svoju repliku. Pri opakovaní sa žiaci pokúšajú slovne zapojiť do príbehu.

Ako obmenu používam aj maňušky, ktoré dokáže učiteľ, alebo žiak pohybom ruky oživiť. Preto majú žiaci veľmi radi príbehy, v ktorých postavy hrajú maňušky.

4. 2 Téma č. 2: Are you my mother?

Ročník: 2.

Počet hodín: 2

Hlavná slovná zásoba: chicken, duck, horse, pig, sheep, goat, mother

Sekundárna slovná zásoba: butterfly, little, yellow

Gramatické štruktúry: Good morning! My name is.....Are you my mother? No, I'm not

Story:

Teacher: Once upon a time, in the village there lived a little chicken Lilly with her mother. Lilly was yellow, little and her mother loved her a lot.

Mum: O my darling. You are so nice, yellow and little. I love you. You are my sun.

Teacher: One day a little chicken saw a yellow butterfly sitting on the red flower.

Chicken: O butterfly, you are so nice, yellow and little. I love you. You are my sun.

Teacher: She started to follow him. Suddenly she couldn't see her mother.

Chicken: Mum, mum, where are you?

Teacher: The chicken was very sad. But the mum wasn't here. She met a duck.

Chicken: Good morning! I'm a little chicken. My name is Lilly. Are you my mother?

Duck: Come closer. I'm not your mother. I'm a duck. Quack –quack .

Teacher: The chicken was very sad. She saw a horse.

Chicken: Good morning! I'm a little chicken. My name is Lilly. Are you my mother?

Horse: Come closer. I'm not your mother. I'm a horse. Neigh – neigh.

Teacher: The chicken was very sad. She saw a sheep.

Chicken: Good morning! I'm a little chicken. My name is Lilly. Are you my mother?

Sheep: Come closer. I'm not your mother. I'm a sheep. Baa- baa

Teacher: The chicken was very sad. She saw a pig.

Chicken: Good morning! I'm a little chicken. My name is Lilly. Are you my mother?

Pig: Come closer. I'm not your mother. I'm a pig . Oink – oink.

Teacher: The chicken was very sad. She saw a goat.

Chicken: Good morning! I'm a little chicken. My name is Lilly. Are you my mother?

Goat: Come closer. I'm not your mother. I'm a goat. Maa - maa

Teacher: The chicken was very sad. But suddenly she heard a famous voice.

Mother: Cluck – cluck. Lilly. Where are you? I'm your mother. I'm here.

Chicken: Cluck – cluck ! Mum! Mum! I'm here. I'm a happy chicken!

Zdroj: Súkromný archív

Vyučovacia hodina č. 1

Prípravné aktivity

Aktivita 1

Today we are going to the farm, to see the animals. (Ideme na farmu vidieť zvieratká.)

Na stole sa nachádzajú plyšové hračky (zvieratá) . Úlohou žiakov je pokúsiť sa vybrať len to zviera (hračku) , ktoré učiteľ vysloví. Ostatní vyberajú obrázok zvieratka z obrázkov, ktoré majú položené na svojich laviciach.

Today we are going to see the chicken.

Today we are going to see the duck.

Today we are going to see the horse (sheep, pig, goat)

Hračky sú zoradené na lavici v poradí, v akom sa budú čítať v príbehu, podobne aj obrázky, ktoré žiaci usporiadávajú na lavici.

Aktivita 2

Pieseň Old Mac Donald had a farm

Old Mac Donald had a farm ia – ia – o

And on his farm he had a chicken – ia – ia – o

Cluck – cluck here, cluck – cluck there,

cluck here, cluck there,

everywhere cluck – cluck

Old Mac Donald had a farm, ia – ia- o and on his farm he had

a duck ia – ia- o (quack – quack)

a horse (neigh – neigh)

a sheep (baa – baa)

a pig (oink –oink)

a goat (maa – maa)

Zdroj: Čanaky – Podhradská

Aktivita 3

Change your seats (TPR activities)

Žiaci sedia v kruhu. Každý má v ruke jeden obrázok zvierat'a z farmy. Učiteľ hovorí, ktoré zvieratá z farmy si majú navzájom presadnúť.

Chickens, change your seats! Kuriatka, vymeňte si miesta!

Pigs, change your seats! Prasiatka, vymeňte si miesta!

Obmena: Učiteľ využije iné inštrukcie napr.: *Come closer. Horses, come closer!* (Kone, poďte k sebe bližšie!)

Goats, come closer!

Aktivita 4

Mini – situation

Are you my mother?

The chicken is sad. She is looking for its mother. (Kuriatko je veľmi smutné, hľadá svoju mamku.)

Dieťa drží pred sebou obrázok kuriatka. Chodí k ostatným deťom, ktoré tiež držia v rukách obrázky zvieratiek, alebo plyšové hračky. Sú to zvieratká z farmy. Pýta sa ich otázku *Are you my mother?* Ak sa opýta dieťaťa, ktoré drží obrázok napr. kačky, dieťa s kačkou odpovie *No, I 'm not!* Ak sa však opýta dieťaťa, ktoré drží obrázok sliepky, to odpovie *Yes, I 'm your mother.* Aktivitu môžeme obmeniť tak, že napríklad kačiatko bude hľadať svoju mamu, alebo koník...

Fáza čítania príbehu

Prvé čítanie:

Učiteľ využije plyšové hračky, ktoré sú na lavici. (aktivita 1). Najprv ich postupne, za radom odloží, pričom stále vysloví názov zvieratka, ktoré berie preč. Cieľom je dosiahnuť čo najlepšiu zapamätateľnosť poradia u žiakov, aby sa mohli do čítania príbehu zapájať. Následne začne učiteľ čítať príbeh a zároveň kladie na lavicu plyšové zvieratká.

Druhé čítanie:

Učiteľ pripne na tabuľu obrázky troch kuriatok – malé a žlté, veľké a žlté, veľké a biele. Počas čítania prvých viet príbehu žiaci vyberú, aké kuriatko vystupovalo v príbehu. (malé a žlté – *little and yellow*).

Na tabuli sú obrázky troch kvetov – (červený, zelený, žltý kvet) a troch motýľov (červený, zelený a žltý) Úlohou žiakov je vybrať a spojiť po prečítaní danej časti motýľa a kvet danej farby. Žiaci musia zistiť akej farby bol motýľ a akej farby bol kvet, na ktorý si motýľ sadol (*yellow butterfly sitting on the red flower* – žltý motýľ sedí na červenom kvete).

Po prečítaní príbehu si žiaci zaspievajú pieseň: Old Mac Donald

Vyučovacia hodina č. 2

Aktivity po čítaní príbehu

Aktivita 1 – Výroba plagátu – Farma

Skupinová práca.

Žiaci nalepia na plagát obrázok zvieratka z rozprávky a k nemu mláďatko. Úlohou detí nie je vedieť vysloviť názov zvieratka a mláďatka, ale vedieť, ktorá mamka, patrí ku ktorému zvieratku.

Aktivita 2 – Dramatizácia príbehu

Učiteľ využije plyšové zvieratká. Rozdelí žiakov do rolí. Najprv sa žiaci nemusia verbálne zapájať do príbehu (celý ho prerozpráva učiteľ). Pri druhom opakovaní sa pridajú aj žiaci.

4. 3 The very hungry caterpillar

Ročník: štvrtý

Počet hodín: 2

Hlavná slovná zásoba: jedlo (food)

Vedľajšia slovná zásoba: hungry, dni v týždni

Jazyková zložka: predložka on (on Monday)

Story

In the light of the moon a little egg lay on a leaf.

One Sunday morning the warm sun came up and – pop!- out of the egg came a tiny and very hungry caterpillar.

He started to look for some food.

On Monday he ate through one apple. But he was still hungry.

On Tuesday he ate through two pears, but he was still hungry.

On Wednesday he ate through three plums, but he was still hungry.

On Thursday he ate through four strawberries, but he was still hungry.

On Friday he ate through five oranges, but he was still hungry.

On Saturday he ate through one piece of chocolate cake, one ice- cream, cone, one pickle, one slice of Swiss cheese, one slice of salami, one lollipop, one piece of cherry pie, one sausage, one cupcake and one watermelon.

That night he had stomachache!

The next day was Sunday again. The caterpillar ate through one nice green leaf, and after that he felt much better.

Now he wasn't hungry any more- and he wasn't a little caterpillar any more. He was a big, fat caterpillar!

He built a small house, called a cocoon, around himself. He stayed inside for more than two weeks. Then he nibbled a hole in the cocoon, pushed his way out and he was a beautiful butterfly!

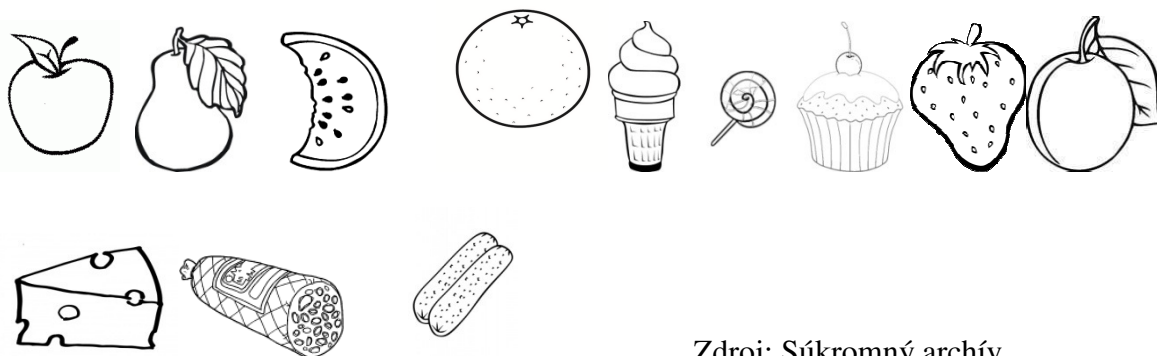
Autor: Eric Carle

Vyučovacia hodina č. 1

Prípravné aktivity

Aktivita 1

Na tabuli sú pripnuté všetky potraviny z rozprávky. Úlohou detí je vytriediť na jednu časť tabule obrázky *fruit* (ovocie).

Zdroj: Súkromný archív
Coloring pictures

K tejto aktivite môžeme využiť aj ďalšie otázky: *Which food is healthy?*
What do you like?

Aktivita 2 Spájanie slov s obrázkom

Žiaci vo štvrtom ročníku sa stretávajú s písaním a čítaním v cudzom jazyku. Úlohou žiakov je pripnúť (priradiť) k sebe obrázok ovocia s písanou formou slova.

Aktivita 3

The list of fruit

Každý žiak má v ruke kartičku do ktorej si zapisuje mená detí a označí si, či dané dieťa má, alebo nemá rád dané ovocie. Pýta sa otázkou: *Do you like apples?* (plums, strawberries.....)

Žiak odpovie: *Yes, I like.* (tick)

No, I don't like. (cross)

Name	 apple	 plum	 strawberry	 pear	 orange	 Water melon
Martin	✓					
Jana	✗					
Peter						
Eva						

Zdroj: Súkromný archív

Aktivita 3 I'm a very hungry caterpillar. I want to eat

Žiaci sedia v kruhu. Každý drží v ruke obrázok ovocia z príbehu. Jeden zo žiakov stojí v strede a hovorí: *I'm a very hungry caterpillar. I want to eat an apple.* (Ja som veľmi hladná húsenica. Ja chcem zjesť jablko.) Žiak, ktorý drží v ruke jablko sa postaví, vymení si miesto a obrázok so žiakom v kruhu. Ten, kto stojí v kruhu pokračuje: *I'm a very hungry caterpillar. I want to eat a pear.*

Fáza čítania príbehu

Prvé čítanie

Pri čítaní tohto príbehu je vhodné použiť veľkú obrázkovú knihu, alebo obrázkové karty na ktorých sú napísané dni v týždni. Počas čítania príbehu učiteľ stále pripne kartu s dňom, o ktorom číta, pričom zvýrazní hlasom : *On Monday, on Thuesday.....*

Druhé čítanie

Učiteľ číta text ešte raz, pričom pomaly číta časť *On Monday he ate thought one apple.* Úlohou žiakov je pripnúť k obrázku pondelok jedno jablko. Postupne na tabuľu žiaci vyskladajú, čo zjedla húsenica za celý týždeň.

Vyučovacia hodina č. 2

Aktivity po čítaní príbehu

Aktivita 1 Výroba knihy

Práca v skupinách. Úlohou žiakov je vyrobiť knihu *The very hungry caterpillar*. Žiaci si úlohy rozdelia tak, že každý má vypracovať určitú stranu z knihy podľa určenej časti príbehu. Na túto stranu dolepia slová, alebo vety k príslušnej časti obrázka. Jednotlivé strany knihy sa potom spoja.

Aktivita 2 Prerозprávanie príbehu

Na základe tejto knihy sa žiaci pokúsia príbeh jednoducho prerозprávať. Stačí, ak každý zo žiakov povie k strane, ktorú sám zhotovil jednu krátku vetu. Kto chce, môže povedať aj viac viet, alebo príbeh prerозprávať celý.

4. 3 Téma č. 4: The green magic tree

Ročník: 3.

Počet hodin: 2

Hlavná slovní zásoba: stork, bear, rabbit, fox, run, walk, hop, climb, swim, fly

Vedľajšia slovní zásoba: winter, cold, warm, ears, tears, wings, house

Jazyková zložka: I can run. I can walk. Can I go in?

Story:

Teacher:

In the forest a green tree is growing. It isn't an ordinary tree. It's a magic tree. In spring, summer and autumn it is silent, but in winter it starts to talk. All animals from the forest know it. When it is cold, they come and want to live in the tree. This is a new house for them. Today is snowy, windy and freezing. The tree starts to talk.

Tree:

I'm a green tree, I hide a house inside me.

Who doesn't want to live in cold,

Let's come in, here is warm.

A rabbit :

I'm a rabbit with big brown ears, It's cold and I cry big tears,

I can hop and I can run. Can I go in? It will be fun.

Tree:

Yes, you can, of course, here is a bed with blanket for you.

I'm your new house from now, we are the best friends , waw

Teacher:

A rabbit has a new house, where it is warm and nice. But outside it is always cold, windy and chilling and the tree is calling.

Tree:

I'm a green tree, I hide a house inside me.

Who doesn't want to live in cold,

Let's come in, here is warm.

A stork:

I'm a stork with white wings, It's cold and I cry big tears

I can walk and I can fly. Can I go in? It will be fun.

Tree:

Yes, you can, of course, here is a bed with blanket for you.

I'm your new house from now, we are the best friends , waw

Teacher:

A rabbit has a new house, a stork has a new house, where it is warm and nice. But outside it is always cold, windy and chilling and the tree is calling.

Tree:

I'm a green tree, I hide a house inside me.

Who doesn't want to live in cold,

Let's come in, here is warm.

A fox:

I'm a fox with an orange coat and green ears, It's cold and I cry big tears.

I can swim and I can run. Can I go in? It will be fun.

Tree:

Yes, you can, of course, here is a bed with blanket for you.

I'm your new house from now, we are the best friends , waw

Teacher:

A rabbit has a new house, a stork has a new house, a fox has a new house where is warm and nice. But outside it is always cold, windy and chilling and the tree is calling.

Tree:

I'm a green tree, I hide a house inside me.

Who doesn't want to live in cold,

Let's come in, here is warm.

A bear:

I'm a bear with brown tummy, I can eat honey, yummy, yummy,

I can run and I can climb. Can I go in? It will be fun.

Tree:

Yes, you can, of course, here is a bed with blanket for you.

I'm your new house from now, we are the best friends, waw.

Teacher:

A rabbit has a new house, a stork has a new house, a fox has a new house, a bear has a new house, where is warm and nice. But outside it is always cold, windy and chilling and the winter is calling.

Winter:

I'm a white winter, I'm a queen of cold.

But it's time to change with my sister.

My sister is spring, she is warm and I must go!

Teacher:

The sun is warmer and warmer. It is knocking on the tree.

Sun:

Good morning a rabbit, good morning a stork, good morning a fox, good morning a bear, open your eyes, it's spring, come out and look.

All:

It's spring, it's spring, the sun shines.

Thank you a tree for your house. It was very fine.

Now **a bear:** I can run and I can climb.

a fox: I can swim and I can run

a stork: I can fly and I can walk

a rabbit: I can run and hop

All: Thank you a tree a lot.

Tree:

I can talk and I can wave with my branches, but only in winter time so good bye my friends, you were very fine.

All together:

I'm a green tree, I hide a house inside me.

Who doesn't want to live in cold,

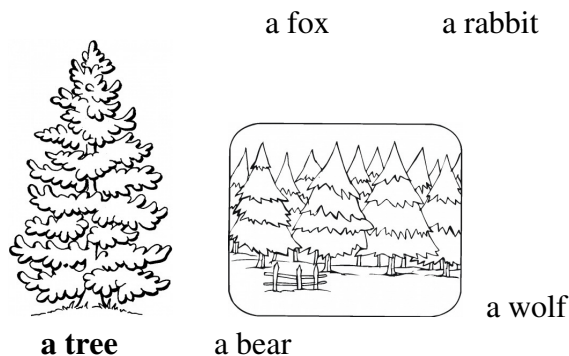
Let's come in, here is warm.

Zdroj: Súkromný archív

Vyučovacia hodina č. 1**Prípravné aktivity****Aktivita 1 – Brainstorming**

Učiteľ nakreslí na tabuľu obrázok stromu a napíše *a tree* (strom). Potom povie vetu:

A tree is in the forest. Potom dokreslí obrázky ostatných stromov. Úlohou žiakov je povedať, aké zvieratá žijú v lese. Učiteľ má pripravené obrázky zvierat. Pripne to zviera, ktoré žiak vysloví. Slová môže aj napísať.

Aktivita 2 – Chant

I'm a green tree, I hide a house inside me.
Who doesn't want to live in cold,
Let's come in, here is warm.

Aktivita 3 (Tpr activities)

Učiteľ ukáže na obrázok zajaca a povie: *I can hop*. (Ja viem skákať) – pred žiakmi ukáže pohybom tento príkaz. Potom ho zopakuje ešte raz a žiaci sa pridajú. Učiteľ pokračuje druhým príkazom: *I can run*. (Ja viem behať), taktiež pred žiakmi predvedie príkaz a po druhom opakovaní ho zopakujú pohybom aj žiaci. Ďalej ukáže na obrázok bociana. Povie: *I'm a stork*. Pokračuje: *I can walk*. (Ja viem chodiť – predvedie danú činnosť.)

I can fly (Javiem lietať – napodobňuje lietanie).

I'm a bear. (Toto je medveď.)

I can climb (Ja viem liezť – predvedie danú činnosť).

I can eat honey. (Viem jesť med.)

Posledným zvieratkom je líška. *I'm a fox*.

I can swim. (Ja viem plávať.)

A nakoniec učiteľ pripne na tabuľu obrázok stromu. *This is a green, magic tree*.

I can talk. (Ja viem rozprávať.)

I can wave my branches. (Viem zakývať konármi.)

Pri ďalšom kroku učiteľ strieda príkazy, najprv ich predvedie on a potom ich predvedú žiaci. Potom pristúpi k ďalšiemu kroku – učiteľ povie príkaz a žiaci ho pantomímou predvedú. Úlohou učiteľa je zistiť, či žiaci rozumejú daným príkazom, ale on príkazy nevykonáva. Ak niekto zo žiakov chce povedať nejaký príkaz, ktorý si zapamätal, namiesto učiteľa, môže to skúsiť. V tomto kroku sa vymieňajú roly učiteľa a žiaka. Žiak zadáva príkaz a ostatní žiaci ho predvedú. Tak, ako som už spomenula, učiteľ žiaka nenúti verbálne vyjadriť inštrukciu, čaká do chvíle, kým táto iniciatíva vzíde zo žiaka.

Touto aktivitou zapájame do procesu učenia pohyb telom, žiaci si osvojujú slovnú zásobu podvedome.

Fáza rozprávania príbehu

Prvé rozprávanie

Učiteľ rozpráva príbeh, žiaci predstavujú v príbehu strom. Pripájajú sa a spoločne zarecitujú repliku, ktorú hovorí strom.

Po prerozprávaní príbehu učiteľ ukáže na obrázok zimy – winter. Žiaci pohybom naznačia slovo cold – chlad, potom ukáže na obrázok jari – spring a vysloví slovo warm – teplo, žiaci pohybom naznačia, že je teplo. Následne spolu s triedou zarecitujú rým, ktorý hovorí pani zima.

I'm a white winter, I'm a queen of cold.

But it's time to change with my sister.

My sister is spring, she is warm and I must go!

Druhé rozprávanie

Učiteľ rozpráva príbeh ešte raz. Žiaci sa pridajú vždy, keď hovorí svoju repliku strom, ale zároveň spolu s učiteľom zobrazujú pohybom tela, čo vedia jednotlivé zvieratá robiť – skákať, behať..... Taktiež zarecitujú rým, ktorý hovorí pani zima.

D. ú. Žiaci si vyberú postavu, ktorú by chceli na budúcu hodinu hrať. Ich úlohou je nachystať si kostým (plachta, maska.....) na danú postavu.

Vyučovacia hodina č. 2

Na začiatok hodiny učiteľ prerozpráva príbeh, žiaci sa pripoja v častiach, ktoré hovorí strom, zima a taktiež vyjadria pohybom zvieratá.

Aktivity po rozprávaní príbehu

Aktivita 1 – Utvrdzovanie prostredníctvom vyfarbovania

Učiteľ rozdá žiakom pracovný list s obrázkami zvierat a stromu. Na pracovnom liste sú obrázkami znázornené činnosti – behať, kráčať.....Žiaci postupujú podľa inštrukcií učiteľa.

Úloha 1:

Color the animal from the forest. (Vymaľujte zvieratko z lesa danou farbou.)

Color a stork. The stork is white. The stork has got white wings.

Color a bear. The bear is brown. The bear has got brown tummy.

Color a fox. The fox is orange, but it has got green eyes.

Color a rabbit. The rabbit is brown. It has got big brown ears.

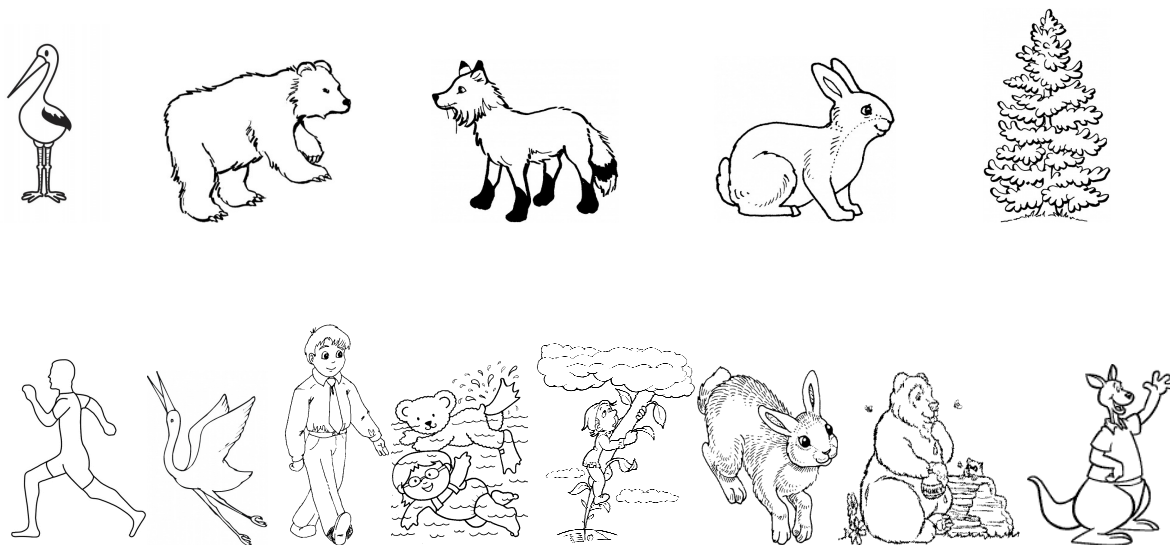
Color the tree. It has got green branches.

Úloha2

Match the animal with the activity. What can they do? (Spoj zviera so správnou aktivitou.)

What can the fox do? Match.

What can the bear do? Match. (the stork, the rabbit, the tree)

Zdroj: Súkromný archív
Coloring pictures

Aktivita 2

Dramatizácia príbehu

Učiteľ rozdelí žiakov do rolí. Žiaci si oblečú jednoduché kostýmy. Učiteľ sa stáva rozprávačom a žiaci predstavujú postavy z deja.

ZÁVER

Rozprávky a príbehy predstavujú pre dieťa svet, ktorý mu je blízky a ktorý dokáže pritiahnúť jeho pozornosť. Dieťa sa dokáže vcítiť do prežívania postáv a stať sa súčasťou deja, v ktorom sa príbeh odohráva. Na tomto základe je postavená aj metóda Storytellingu, čo v preklade znamená metóda rozprávania príbehu. Zaradením tejto metódy do vyučovacieho procesu je žiakom umožnené osvojiť si cudzí jazyk hravou formou. Učenie sa tak stáva menej stresujúcim, pretože dieťa nie je nútené k tomu, aby začalo rozprávať skôr, ako samo chce. Učiteľ rešpektuje jeho prirodzený vývin a snaží sa do hodín práce s príbehom zaradiť také aktivity a cvičenia, ktoré podporujú rozvoj jazykových zručností.

Cieľom tejto práce bolo poukázať na možnosti práce s alternatívnou metódou Storytelling na hodinách anglického jazyka na prvom stupni ZŠ. Témami vyučovacích hodín sú rozprávky a príbehy, ktoré sú navrhnuté tak, aby v počiatočnej fáze pripravili žiaka na samotný príbeh, pomohli mu oboznámiť sa so základnou slovnou zásobou a gramatickými javmi. Po tejto prípravnej fáze nasleduje fáza rozprávania príbehu, ktorú sa snaží učiteľ obohatiť o vizuálne prostriedky s cieľom, aby bolo žiakom umožnené pochopiť hlavnú myšlienku príbehu a význam jednotlivých slov. Záverečná fáza sa zameriava na konkrétne tvorivé výstupy žiakov, ktorými sú napríklad výroba bábok, výroba knihy, či samotná dramatizácia príbehu. Vo fáze rozprávania príbehu vystupuje učiteľ ako rozprávač a publikom sú žiaci. Práve týmto spôsobom sa vytvára pozitívny vzťah založený na dôvere.

Príprava vyučovacej hodiny s využitím metódy Storytelling je náročná. Učiteľ si musí vybrať príbeh, alebo rozprávku, ktorá je vhodná pre danú vekovú kategóriu žiakov, prípadne si príbeh vymyslí. Inšpirovať sa môže napríklad obrázkom z učebnice. Učiteľ si musí stanoviť cieľ, určiť si, ktorá slovná zásoba bude primárna a ktorá sekundárna, ktoré gramatické javy pokladá za dôležité. Na základe toho si pripraví aktivity a ich postupnosť v jednotlivých fázach práce s príbehom. Napriek náročnosti prípravy môžem z vlastnej skúsenosti konštatovať, že pre žiakov sú hodiny s využitím metódy Storytelling zaujímavé a veľmi sa na ne tešia.

Metóda Storytelling vytvára možnosť pre rozvoj medzipredmetových vzťahov a istým spôsobom podporuje metódu CLIL. Žiakom je umožnené spievať, využívať výtvarné techniky, maľovať, lepiť, strihať, kresliť, prepojiť príbeh s rytmom a tancom, využívať matematické operácie, oboznamovať sa s prírodou, či spoločenskými javmi.

Pri tvorbe tejto práce som vychádzala z odbornej literatúry, nechala som sa inšpirovať skúsenými pedagógmi a zároveň som sa snažila priblížiť aktivity, ktoré využívam vo vlastnej pedagogickej praxi. Budem rada, keď moje skúsenosti budú inšpiráciou a pomôžu aj ostatným pedagógom.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. Asher, J. J. 2001. Learning Another Language Through Actions. Total Physical Response. 6th. ed.. Sky Oaks Productions, Los Gatos. 2001. ISBN 1-56018-502-3
2. Balintová, H. 2003. Cudzie jazyky áno, ale ako. UMB, Banska Bystrica. 2003. ISBN: 80-8055-762-4.
3. Brown, H. Douglas. 1994. Teaching by Principles: Interactive Language Teaching Metology. Prentice Hall Regents, New York. 1994. ISBN: 0-13-191966-0
4. Černoušek, M. 1990. Děti a svět pohádek. Albatros, Praha. 1990. ISBN: 80 -00_00060 -1
5. DWIVEDI, K. N. 1997. The Therapeutic Use of Stories. London and New York: Routledge, 1997. ISBN 0-415-15071-X.
6. Davies P. A.- Graham C. 2001. Zabadoo 1 Class Book. Oxford University Press, New York. 2001. ISBN-13: 978 019 438360 8
7. Homolová, E. 2006. Introduction to Teaching English as a Foreign Language. Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove, Prešov. 2006. ISBN: 80-8068-509-6
8. Choděra R. - Ries L. 2000. Výuka cizích jazyků na prahu nového století II. Ostravská Univerzity, Ostrava. 2000. ISBN: 80-7042-157- 6
9. Kaščák, O. 2006. Moc školy: O formatívnej sile organizácie. VEDA, Bratislava. 2006. ISBN: 80-224-0905-7
10. Leština, V. 1995. Vytváříme loutky pro tvořivou hru dětí. Portál, Praha. 1995. ISBN: 80-7178-017
11. Maňák, J. 2003. Nárys didaktiky. 3. vydanie. Masarykova universita v Brně, Brno. 2003. ISBN: 80-210-3123-9
12. Prucha, J. a kol. 2008. Pedagogický slovník. 5. vydanie. Nakladatelství Portál s.r.o., Praha. 2008. ISBN: 978-80-7367-416-8
13. Straková, Z. 2006. Introduction to Teaching English as Foreign Language. Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity, Prešov. 2006. ISBN: 80-8068-509-6
14. Straková, Z. 2009. Teaching and Learning English Language. Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove, Prešov. 2009. ISBN: 80-8068-340-9
15. Straková, Z. – Cimermanová, I.– Matčková, S. 2010. Učiteľ cudzieho jazyka v kontexte primárneho vzdelávania. Prešovská univerzita v Prešove, Prešov. 2010. ISBN: 978-80-555-0232-8